

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2004

Nr. 23

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 oktober 2003

Naar aanleiding van de motie van heren Slob en Van der Vlies (TK 2003–2004, 29 200 XIII, nr. 16) bij de behandeling van de begroting van Economische Zaken hecht ik eraan de positie van het kabinet ten aanzien van financiële afspraken met het Noorden na 2006 te verduidelijken. Dit onderwerp kwam ook aan de orde tijdens het bestuurlijk overleg op 2 oktober 2003 tussen een delegatie van het kabinet en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Het SNN drong daarbij aan op nader overleg over de periode na 2006. Ik heb toen aangegeven dat wij een dergelijk overleg heel belangrijk vinden, maar het om meerdere redenen nog te vroeg achten om over dit onderwerp besluiten te kunnen nemen. In deze brief wil ik dit standpunt, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Verkeer en Waterstaat, aan u toelichten.

1. De periode tot en met 2006

Uitgangspunt voor de periode na 2006 vormen uiteraard de huidige afspraken tussen het kabinet en het SNN tot en met 2006. Ik vind het zinvol om die afspraken (het zgn. Langman-akkoord) nog eens te verduidelijken (TK 1998–1999, 25 017, nr. 19).

Aan de oorsprong van het Langman-akkoord stond het advies van de commissie Langman over een aantal wenselijke activiteiten in de periode 2000 t/m 2010 om de sociaal-economische achterstand van het Noorden ten opzichte van de rest van Nederland in te lopen. Langman berekende dat de achterstand, uitgedrukt in termen van het aspect arbeidsparticipatie, ingelopen zou worden bij het creëren van een additionele werkgelegenheid van 43 000 fte's op een bestand van 500 000 fte's.

Vervolgens maakte het SNN op basis van dit advies een toekomststrategie «Kompas voor de Toekomst». Overleg tussen kabinet en het SNN over dit document heeft op 16 april 1998 geleid tot het Langman-akkoord.

In dit akkoord kwamen het Rijk en SNN overeen dat het noodzakelijk is om met een regionaal toegespitste aanpak het faseverschil in de ontwikkeling van het Noorden weg te werken. Het akkoord bevat een aantal concrete afspraken, die uiteindelijk leidden tot het ruimtelijk-economisch ontwikkelingsprogramma «Kompas voor het Noorden». Tevens bevat het akkoord financiële afspraken over het beleid van verschillende departementen (EZ, LNV, SZW en VROM) tot en met 2006. Voor deze terreinen ontstaat in 2007 een nieuwe situatie. Het investeringsprogramma voor verkeer en vervoer is uitgewerkt en opgenomen in het MIT/SNIP-projectenboek (2004) en kent een looptijd tot en met 2010. Ik hecht eraan te benadrukken dat het Rijk zich toen niet heeft vastgelegd op het behalen van de door Langman genoemde concrete werkgelegenheidsdoelstelling, noch op de termijn waarbinnen die werkgelegenheidsdoelstelling moet zijn bereikt. Wel heb ik mij binnen het kader van Kompas voor het Noorden vastgelegd op de werkgelegenheidsdoelstelling van dit programma. De weerslag hiervan treft u aan als VBTB-indicatoren in de begroting van EZ (EZ-begroting 2004, tabel 3.2.1.C, blz. 83).

Resumerend stel ik vast dat het Rijk zich in het Langman-akkoord wèl heeft verbonden aan de noodzaak van een regionaal toegespitste aanpak om het faseverschil in de ontwikkeling van het Noorden weg te werken, maar nog niet aan financiële afspraken na 2006, noch aan concrete werkgelegenheidseffecten en termijnen waarin die moeten zijn bereikt.

Tenslotte wil ik u ook wijzen op het feit dat ondanks de grote bezuinigingen van het rijk de Langman-afspraken goed uit de wind zijn gehouden, waarover het SNN zich ook waardierend heeft uitgelaten. Dit feit bevestigt het grote belang dat het kabinet hecht aan het inlopen van het economisch faseverschil van het Noorden. Volgend op het recente bestuurlijk overleg tussen kabinet en het SNN stuur ik u voorts binnenkort de jaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van Kompas voor het Noorden.

2. De periode na 2006

Na 2006 ontstaat er dus een nieuwe fase. Tijdens het bestuurlijke overleg op 2 oktober 2003 met het SNN heeft het kabinet aangegeven hierover overleg te willen voeren met het Noorden. Wij vinden een dergelijk overleg heel belangrijk. Naast het huidige Langman-akkoord vind ik dat de huidige knelpunten in het structurele groeivermogen van de Nederlandse economie al voldoende aanleiding geven voor zo'n overleg. Ik wil graag met het Noorden nagaan welke knelpunten het structurele groeivermogen van het Noorden belemmeren en welke kansen we daarmee laten liggen.

Niettemin vind ik het nog te vroeg voor besluiten over financiële ondersteuning van het Noorden na 2006.

Hiervoor zijn drie redenen aan te geven:

- Er bestaat nog geen zicht op de uitkomst van de discussie binnen de EU over de verdeling van de Structuurfondsen in de periode na 2006. Een deel van mijn huidige budget, maar ook dat van mijn collega's van SZW, LNV en VROM, is immers als cofinanciering verbonden aan deze Europese middelen. Die duidelijkheid verwacht ik niet eerder dan eind 2004, maar dat zou ook later kunnen zijn.
- Het kabinet wil de doeltreffendheid en doelmatigheid van het huidige programma goed kunnen beoordelen. Dit zal worden bekeken in de voor 2006 voorziene evaluatie van het Kompas voor het Noorden. Nu, halverwege de looptijd van Kompas voor het Noorden, heb ik nog onvoldoende zicht op het perspectief dat Kompas biedt voor het wegwerken van het faseverschil. Wel geeft de Mid Term Review aan

dat de evaluatoren het programma als redelijk effectief en efficiënt beoordelen. Het netto verwacht werkgelegenheidseffect van het programma t/m 2002 is echter onder de verwachting, zodat het de vraag is – zeker gezien de huidige conjuncturele tegenwind – of de Kompasdoelstelling op dat punt in 2006 wordt gehaald.

- Tenslotte wil het kabinet beschikken over de conclusies van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) regionaal beleid, die volgend jaar beschikbaar zullen zijn. In dit IBO komt onder meer de vraag aan de orde of de in Nederland gehanteerde programma's voor regionaal beleid doeltreffend en doelmatig zijn. De uitkomsten zullen dus relevant zijn voor de vraag hoe toekomstig regionaal beleid vorm gegeven moet worden.

3. Conclusie

Het voorgaande brengt mij ten aanzien van de motie nr. 16 tot de volgende conclusie. Voor de Minister van Verkeer en Waterstaat geldt dat voor infrastructuur afspraken zijn gemaakt tot 2010, die worden nagekomen. Hoewel het kabinet zich, voor de andere onderwerpen, in 1998 niet heeft gecommitteerd aan financiële afspraken voor de periode na 2006 (m.u.v. infrastructuur) wenst het kabinet op een goed moment wel overleg te voeren met het SNN over de situatie na 2006. Naast het huidige Langman-akkoord vormt het structurele groeivermogen van Noord-Nederland een belangrijke reden voor zo'n overleg. De planning van dit overleg hangt af van de ontwikkeling van drie in deze brief genoemde trajecten. Dit voornemen vloeit voort uit de nauwe betrokkenheid van het kabinet bij de ontwikkeling van het Noorden. De motie van de heren Slob en Van der Vlies verzoekt de regering nu zich in financiële zin te blijven committeren aan de Langman-afspraken.

Omdat ik het nu om bovengenoemde redenen daarvoor te vroeg acht wil ik U namens het kabinet het aannemen van motie nr. 16 ontraden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C. E. G. van Gennip